

Kulturchef: Lars Lönnroth, tel 08-13 51 83
Nyhetschef: Margaretha Schön, tel 08-13 51 31
Redaktionssekr: Bo Ludvigsson, tel 08-13 51 11
Redaktionssekr: Bo Löfvendahl, tel 08-13 52 90
Streckerred: Steve Sem-Sandberg, 08-13 59 36

Gunnar Ekelöfs liv i ny TV-serie

Producenten Tone Bengtsson vill visa en lättillgänglig sida av den gåtfulle poeten

Ung publik får Dramaten att koka

● Moderna barn av sin tid skiljer icke mellan kultur och sport. Detta stod fullkomligt klart efter ett besök på Dramaten där man som bekant spelar Pippi Långstrump på stora scenen. Det var helt utsålt och salongen var ett enda kokande hav innan Hr Nilsson kommit klängande nerför den förgyllda stucken och satt igång alltihop. Upp på andra raden satt idel barn längst fram och plötsligt kom en av pojkarna på den för honom självklara idén att göra Vägen. Ni vet, det där publiken har för sig på idrottsarenorna världen över när de reser sig och sträcker upp armarna i en enda lång böljande rörelse som går varv efter varv runt arenan. Problemet med att göra Vägen på Dramatens andra rad upptäcktes snart – balkongen är ju bara en halvcirkel. Men de små gjorde tappra försök ändå och hade mycket roligt. Och det är klart, vad är det egentligen för skillnad mellan ishockey och att tvätta golv med skurborstar på fötterna?

CHRISTINA NORD

Tate Gallery bland de största

● LONDON (SvD) Efter flera års beslutsvända har ledningen för Tate Gallery beslutat att bygga ett nytt konstmuseum i London för internationell modern konst. I dag är det bara 15 procent av Tates samlingar av 1900-talsverk som får plats i museet på Themens norra strand. Redan 1939 påpekade den amerikanska konstsamlaren Peggy Guggenheim att Tate Gallery inte fungerade som det borde, och att London var den enda storstaden i världen som inte hade ett anständigt modernt museum. Därpå deklarerade hon att hennes samlingar minsann skulle hamna någon annanstans, vilket de också gjorde, i museet i New York som bär hennes namn. Tates nya konstmuseum beräknas stå klart vid sekelskiftet och blir då allvarlig konkurrent till Museum of Modern Art i New York och Centre Pompidou i Paris. Den nya byggnaden skall hysa museets internationella samlingar av modernt måleri och skulptur, medan gamla Tate Gallery blir centrum för brittisk modern konst. Det nya konstmuseet beräknas kosta upp till 100 miljoner pund, omkring en miljard kronor, att bygga och skall finansieras av den brittiska staten, ett nytt statligt lotteri samt med hjälp av privata donationer. Det blir det största byggprojektet i sitt slag sedan 1897 då Tate Gallery öppnades.

AGNETA ULLENIUS

Stig in i Medicis privata sfär

● Från den 15 december är allmänheten åter beviljad besök i släkten Medicis familjekapell i Palazzo Medici-Riccardi vid Via Cavour i Florens. Benozzo Gozzolis freskvit från 1460 föreställande Konungarnas tillbedjan har det florentinska furstehusets familjemedlemmar som huvudaktörer, jämte dignitärer från ett katolskt och grekisk-ortodoxt kyrkomöte i Florens. I tåten för det högtidliga ridande sällskapet en ung Lorenzo "il Magnifico" i en dyrbar guldkimrande dräkt. Flera Medicibarn i yngre tonåren kommer efter i kortegen, som ringlar sig nedför märkliga bergformationer mot stallet i Betlehem. Fadern Piero "il Gottoso" (Den giktbrutne) känns igen på sin devis "sempre" synligt i utstyrseln. I vimlet märks förutom patriark och kejsare av Konstantinopel, Riminis herre Sigismondo Malatesta och Galeazzo Maria Sforza från Milano. En man i mössa med textband "opus Benotii" föreställer konstnären. Beato Angelico, hans mästare, står bakom honom. Benozzo Gozzolis fresker är ett ypperligt exempel på florentinskt renessansmåleri med dess skimrande kolorit. I "Capella dei Magi" får vi dessutom en, om än ytlig, kontakt med släkten Medicis privata sfär.

MAJ-BRITT ANDERSSON

Omtumlande möte i Osaka

● Borgen i Osaka ligger, omgärdad av murar och vallgravar, i centrum av den moderna miljonstaden med dess många stål-blänkande skyskraper. Fästningsanläggningen uppfördes i slutet av 1500-talet och var då den mäktigaste i Japan. Men dess makt varade inte länge. Den har totalförstörts två gånger, första gången 1615, andra gången 1868. Den borg som syns i dag är en rekonstruktion i betong från 1931, men den ser imponerande, nästan mytisk ut i mörkret när vi kommer förbi en mörk höstkval. Vi parkerar bilen vid vallgraven och vandrar över vindbryggan in genom murarna längs gångvägen som snirklar upp mot den månbelysta borgfasaden. Stadens ljud och ljus försvinner i fjärran. Vi hör bara ljudet av våra egna steg mot gruset, känner doften av våta hösträd i mörkret. Plötsligt hör vi slag och stridsrop från något som ser ut som en stor lagerbyggnad nedanför borgen. Vi rusar dit och skådar genom en öppen port in i en väldig gymnastiksal där hundratals unga män övar svärdskräkning, kendo, iförda sina traditionella masker och dräkter. Längre bort i samma sal övas också judo med såväl män som kvinnor. En kraftig ung flicka kastar just med ett brak till marken av en äldre man med svart bälte. Judobrottarna talar inte med varann, men kendorfaktarna morrar och ryter efter något rituellt mönster. Omtumlande går vi vidare genom mörkret, upp mot borgen. Vad kommer vi att möta där framme? Är vi på väg tillbaka till urtiden?

LARS LÖNNROTH

I en väldig gymnastiksal i en lagerbyggnad intill borgen i Osaka tränar hundratals män den japanska kampsporten kendo.

● – En kväll ringer det på telefon. Jag hör en man som flåsar. Jaha, någonsom ringer och är obscen. Jag lägger på. Tidigare samma vecka hade jag skickat brev till Gunnar Ekelöf och bett att få komma till Sigtuna och göra en TV-intervju. Jag hade precis läst hans senaste bok, som blivit positivt mottagen, och ville göra ett inslag för Bokfönstret. Men jag visste inte hur sjuk Ekelöf var.

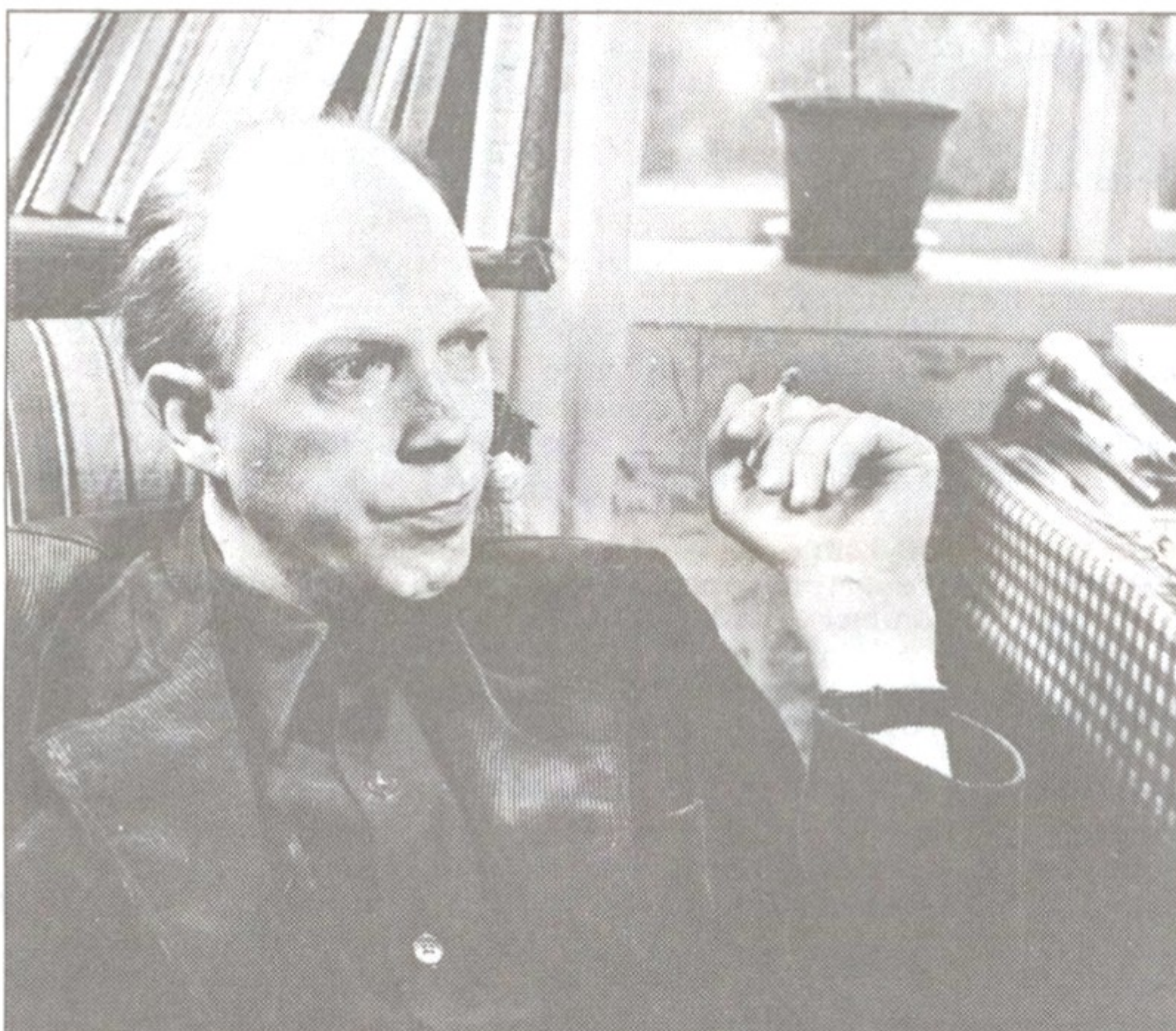
TV-producenten Tone Bengtsson får till slut ett ja från Sigtuna, frågar så Lars-Olof Franzén om han vill ställa frågorna, tar med sig ett TV-team och åker hem till Gunnar och Ingrid Ekelöf för att filma. Året är 1967, och författaren pendlar mellan hemmet och sjukhuset i Uppsala. Halsen är uppsvåld av en växande cancer, och emellanåt kan han varken svälja fast föda eller tala. När Olof Lagercrantz kommer på besök tar han med sig ostron, en av de få saker den sjuka kan äta.

En dålig dag

I ett brev till Lars Gyllensten skriver Ekelöf att "förut kunde jag konversera, försöka umgås med sjukdomen. Det kan jag inte nu längre. Vi är fiender och ligger i bakhåll för varandra. Gudskelov har de inte snålat med morfin. Jag försöker trycka ner en whisky ibland genom strupen." TV-teamet anländer en dålig dag; Ekelöf klarar inte att prata, men meddelar besökarna att så fort han känner att rösten är på väg tillbaka vinkar han med handen. Mest troligt att det händer efter någon av morfinsprutorna.

"Förut kunde jag konversera, försöka umgås med sjukdomen. Det kan jag inte nu längre. Vi är fiender och ligger i bakhåll för varandra. Gudskelov har de inte snålat med morfin. Jag försöker trycka ner en whisky ibland genom strupen."

På eftermiddagen hinner man filma nio minuter. Ekelöf talar om hur mycket han har kvar att skriva, inspirationen från Turkietresan ricker länge än. Sedan försvinner rösten. Några månader senare dör han i sin säng. Ekelöf var en blyg, skygg person med stor integritet. Till skillnad från många av dagens författare finns ytterst få fotografier och filmrullar i arkiven.

Några av de fåtaliga fotografierna på Gunnar Ekelöf. På bilden längst upp till vänster syns en övergiven åttaåring, på besök i Starfors, hos föräldrarna till den blivande styvadern. Fadern har nyligen gått bort, liksom den avhållna barnflickan, under det att modern är upptagen av sin nye man.

Vår bild av honom, hur han såg ut, hans blick, är ytterst begränsad.

Serie om Ekelöf

En återutgående av intervju med Franzén känns därför extra välkommen. Den visade i den serie om Ekelöf, som börjar ikväll, och som även innehåller övriga två TV-inter-

vjuer som gjorts, av Kai Henrik 1962 och av Matts Ryning 1962.

De fyra programmen kallas "Poeten Gunnar Ekelöf" och är producerade av samma Bengtsson som stod för intervjun 1967, den här gången även manuskrivare.

Hon har intervjuat Ingrid Ekelöf, Lars Forssell och Erik

Mesterton (som i dag är 90 år och som var med och startade tidskriften Spektrum 1931, tillsammans med bl a Ekelöf, Karin Boye och Josef Riwkin).

Därutöver har hon mött Lisa Lönnroth, som var nära vän, samt konstnären Reinhold Ljunggren. Samtalen med dessa två känns särskilt givande, kanske för att de talar så fritt

och ledigt om Ekelöf, utan den stela, tunga respekt som trycks drabba såväl TV-intervjuare som intervjuobjekt, liksom kritiker och akademiker. Ofta förstärks bilden av Ekelöf som diktare för ett fåtal, som svärbegriplig och komplex.

– En intention har varit att demonstrera motsatsen, skildra honom som tillgänglig, vi-

sa att man inte måste vara "lärd" för att kunna uppskatta hans dikter, säger Bengtsson. En annan har handlat om att förmedla en egen, stor läsoplevelse; en sak hoppas jag extra mycket på, att unga människor lär känna hans poesi.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

Leta i arkiv

Själv kom hon i kontakt med Ekelöf i sextonårsåldern och har sedan dess läst det mesta som kommit ut, av honom och om honom. Hon är van vid att leta i arkiv, bl a efter en fil i litteraturhistoria. Manusbygger på en mängd olika källor, från etablerade, som Carl-Olof Sommars biografi från 1989, till mer ovanliga, som tex Britta Wigforss brev och uppsatser.

Diktuppläsningar

Tre av programmen har colagets form och består bl a av fotografier på Ekelöf och dennes familj, intervjuer, dramatiseringar med skådespelare samt en reportageresa till Turkiet, i skaldens fotspår. De har underrubrikerna "En värld är varje människa...", "En outsiders väg" och "Mörker, o mörker sönderkysst" och rymmer även ett stort antal diktuppläsningar, av Ekelöf och av skådespelaren Rickard Wolff. Den senares röst och ton ligger förunderligt nära författarens egen, och han gör en känslig och övertygande tolkning. Diktuppläsningarna ackompanjeras av nytagen film.

– Vi försöker fånga den ekelöfska poesins inre bilder, så som jag och fotografen upplever dem. Men vi har inte överfört dikter och dagboksanteckningar till bilder, säger Bengtsson, utan har i stället låtit vår fantasi ta avstamp från konkreta dokument, som t ex Ekelöfs egna teckningar eller gulnade gamla fotografierna i familjealbumet.

Stor utmaning

Gunnar Källströms vackra, själfulla bilder visar svensk natur, ibland befolkad av små segelbåtar, glidflygande fåglar eller vatten som rinner längs mörka bergssidor. Att sätta bild till dikt blir är vanskligt, liksom att läsa poesi i TV, och för Bengtsson har det känts som en stor och viktig utmaning – väl medveten om hur sällan de två uttrycksformerna lyckas fungera tillsammans, utan att bilden tar över och orden blir till bakgrund.

RICKI NEUMAN

Två av seriens program sänds i kväll i TV 1, kl 19.30 och 22.35. Övriga program visas tisdagen den 29 december och torsdagen den 7 januari.

UNDER STRECKET

Äreminne över Röda Kapellet

I Peter Weiss roman "Motståndets estetik" beskrivs en krets akademiker, konstnärer och arbetare som sökte sabotera Tredje riket inifrån. Romanens förebild var den motståndsgrupp som Gestapo gav namnet Röda Kapellet. Delvis på grund av tyskarnas ovilja att forska i sin historia har gruppens mål och medel hittills inte blivit tillräckligt nyanserat belysta. En pågående utställning i Berlin kan möjligen ändra på det förhållandet.

Av SIGRID KAHLE

I dag, den 22 december är det femtio år sedan Harro Schulze-Boysen avrättades i slakthuset i Plötzensee tillsammans med sin hustru Libertas, medkampan Arvid van Harnack och dennes hustru Mildred och ett femtiotal andra motståndare till nationalsocialismen, som konsekvent försökte väcka den tyska befolkningens motståndsvilja, och få ett slut på folkorden. En utställning till

åminnelse av denna motståndsgrupp, som Gestapo gav beteckningen Röda Kapellet, pågår i Gedenkstätte Deutscher Widerstand i Berlin fram till den 26 februari 1993. Dessa motståndshjältar har konsekvent föringats, förtalats, föraktats i Förbundsrepubliken. De har kallats landsförrädare som yppat militära hemligheter, försakat tyska soldaters död och till sist ställt sig i Stalins tjänst. Det är 20 juli-motståndet och syskonen Scholl som har fått svara för Tysklands heder inför eftervärlden. Så sent som 1987, då den permanenta utställningen om motståndet mot Hitler och nationalsocialismen öppnades i Berlin, hördes protester från släktingar till 20 juli-officerna över att deras nobla frihetligt-demokratiska motstånd hade jämställts med dessa överdiga äventyrens mot en röd".

UNDER HELA EFTERKRIGSTIDEN har denna motståndsgrupp aldrig gjorts till föremål för historisk analys. Den första som bröt in var Peter Weiss. I sin märkliga roman "Motståndets estetik" skildrar han med stort allvar en sådan mångsidig, löst ihopfogad motståndskrets av akademiker, arbetare, konstnärer, gymnastiser, studenter, män och kvinnor ur alla samhällsklasser som Schuboy-Harnackkretsen var. I slutet av del III har han tänkt sig in i de dödsdömdas reaktioner sekunderna innan giljotinen föll och särskilt intresserat sig för Libertas Schulze-Boysen som sågs ha bett för sitt liv.

I Notisböckerna till Peter Weiss roman ser man bilder på kretsens medlemmar; en är hämtad ur Gestapos fotografalbum på 108 medlemmar av Röda Kapellet, som Weiss måste ha hämtat från SED:s arkiv i DDR. Ef-

ter Berlinmurens fall har detta album gått till det gemensamma förbundsarkivet i Potsdam och bildar grundstommen i utställningen. "Erfahrt? – Das Gestapo-Album zur Roten Kapelle" från 1942 kastar nytt ljus över dess historia. Efter Berlinmurens fall har forskare från Tysklands båda delar samarbetat. Arkiven i östra Berlin, Prag och Moskva har öppnats. På Militärhistoriska institutet i Prag fann man Rikskrigsdomstolens dokument.

Motviljan mot att forska om Röda Kapellet bottnar till dels i tyskarnas dåliga samvete. Kunde man avfärda dess medlemmar som landsförrädare och spioner kunde man rädda sitt eget alibi, åberopa trohetseden till Hitler, förpliktelser, blyst på kunskap, dölja sin feget bakom undanförelsen att motstånd var omöjligt, bakom missriktad fosterlandskärlek och billig anti-kommunism. I DDR hyllades gruppen förenklad som en spionagegrupp i hjärtat av Tredje riket. Röda Kapellet var Gestapos beteckning på en sovjetisk spionagecentral i Paris och ansågs väl på morsesignalernas "röda" musik. Den häftades med orätt på Schulze-Boysens och Harnacks konsekventa motstånd mot nationalsocialismen. Gestapo var inte i stånd att föreställa sig deras djupare bevekelsegrunder och efterkrigstiden har helt anammat Gestapos perspektiv.

HURTÄNKTE DÅ "SCHUBOY", hans hustru "Libs", Arvid och Mildred van Harnack? Var hämtade de insikter, mod? De kom från en storbörgerlig miljö. Schuboyss farmor var syster till stordramalären von Tirpitz. Libs var dotter till en känd konsthistoriker, vars fränkskilda hustru tog tillbaka sitt furstliga flicknamn. Harnack kom från ett annat känt akademiskt hem och hans hustru var amerikan-

ska. Bägge hustrurna var frigidiora yrkeskvinor. 1936 blev Libertas dramaturg vid Riksfilmcentralen i Rikspropagandaministeriet; Mildred erhölet en post vid Utlandsvetenskapliga fakulteten i Berlin, som utbildade förvaltningsexperter med målet att förverkliga nationalsocialisternas imperialistiska planer. Utmärkta ställen för insides information bland annat om nationalsocialistiska våldsdåd och koncentrationsläger.

Allas uppväxt var präglad av 1920-talets massarbetslöshet och latent revolution. Som juridikstudent engagerade sig Schuboy i ungdomsrörelser bl a av nationalboljevistiskt slag. Som redaktör i den politiska tidskriften "Der Gegner" (Motståndaren) skrev han 1932: "Vi har inget program. Vi godtar inga förslagna sanningar. Det enda som är heligt är livet." Det finns ett feministiskt drag i 23-åringens politiska vision. Mot industriell exploatering, rovdrift och krig ställer han "återvändandet till mödrarna". Han kämpar mot den patriarkaliska imperialismen; det järnkanslerhärda tyska samhället måste ge plats för medmänsklighet och kärlek. Han ville försörna borgarna med arbetarklassen. Inställningen till Sovjetunionen är solidarisk, kritisk och saklig. Medlem av KPD var han aldrig, i stället kritiserar han KPD för dess beroende av Moskva. Tysklands nationella självständighet är han aldrig beredd att offra.

STRAX EFTER 1933 ANGRIPER Schuboy den nya nationalsocialistiska regeringen. Tidsskriften förbjuds, redaktionen fångas. Han förs till koncentrationsläger, torteras svårt; räddas med hjälp av storfaster viceadmi-

FORTS NÄSTA SIDA